

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 2 Å R G A N G

---

24. A U G U S T 1 9 5 0

A V I N N H O L D E T : NR.
DOGME PROKLAMERES - FRANSKE ÅNDSPRO- 29
FILER - VALFARTSSTEDET ROC AMADOUR - EN
PILEGRIMSSANG - NORDISK UNGDOMSLEDERSKOLE 30
1950 - ET SJELDENT JUBILEUM - UTENLANDSNYTT
NESTE NUMMER KOMMER 7. SEPTEMBER 1950.

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neubergrgt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

N. K. K. F.

Nytt kjole- og rissekursus

ved fru Bølstad settes i gang fra midten av september. Kurset varer i 3 mdr. med undervisning 1 gang ukentlig. Kr. 20,— for hele kurset betales ved innmeldelsen, som skjer hos søster Clemence, St. Josefs Institutt, Akersveien 4, Oslo.

Styret.

Mariakongresjonen, Oslo

Møte onsdag 6. sept. kl. 19.30 i St. Josefs kapell. Deretter samvær i lokalet.

Felleskommunion søndag 3. sept.

ST. JOSEFSFORENINGEN

Første møtet i høstsemestret *onsdag 6. sept.* kl. 20 vil bli en mottagelse for de nye prestene, pater Thoralf Norheim og pastor Anton Taxt. — Kaffe og kaker serveres.

Lørdag 19. sept. tur til Persbråten. Messe søndag morgen ved pater Vanneufville. En kan tegne seg til turen på onsdagsmøtet.

Sekretæren.

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid

Tordensskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

HANS EKJORD

Farvehandel

St. Olavs gt. 3 - Oslo

Tlf. 42 16 13 - Etabl. 1898

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen fredag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 27. AUGUST: 13. sønd. etter pinse. Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19. *Mandag:* Augustin, bisk., bekj., kirkelærer. *Tirsdag:* Johannes døperens halshugging. *Onsdag:* Rosa, jomfru. *Torsdag:* Raymond, bekj. *Fredag:* Aegidius, abbed. *Lørdag:* Stephan, konge.

SØNDAG 3. SEPTEMBER: 14. sønd. etter pinse. Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Matt. 6, 24—33. *Mandag:* Ferialdag. *Tirsdag:* Laurentius Justinian, bisk., bekj. *Onsdag* og *torsdag:* Ferialdager. *Fredag:* Jomfruens fødsel. *Lørdag:* Maria-Lørdagsmesse.

SØNDAG 10. SEPTEMBER: 15. s. etter pinse.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

62. ÅRGANG

24. AUGUST 1950

NR. 29-30

Læren om Marias opptagelse i himlen proklameres som dogme

Den 14. august, dagen før Kirkens fest til minne om Marias opptagelse i himmelen, ble det i Vatikanet offisielt kunngjort at læren om Guds mors legemlige opptagelse til himmelen høytidelig vil bli proklamert som dogme i Den katolske kirke av pave Pius XII på Allehelgensdag den 1. november.

Dagen før, den 31. oktober, vil paven holde et forberedende hemmelig konsistorium.

Den høytidelige proklamasjon av dette dogme vil finne sted fra Peterskirkens balkong, slik at flest mulig pilegrimer kan få ta del i høytideligheten.

Læren om Marias legemlige opptagelse i himmelen hører fra gammel tid av til Kirkens trosskatt. Etter at denne lære ex cathedra av paven er proklamert som dogme, er troen på Marias opptagelse i himmelen blitt en ubetinget plikt for alle katolikker.

Allerede i det 17. århundre tok kjente teologer arbeidet opp for å få denne lære opphøyet til dogme. Siden den gang har 113 kardinaler, 2523 patriarker, erkebiskoper og biskoper, 82 000 prester og ordensfolk og over 8 millioner troende levert inn anmodninger i sakens anledning.

I mars 1946 forespurte pave Pius XII alle katolske biskoper i hele verden om betimeligheten av proklamasjonen.

Dette dogme blir det tredje som er proklamert i løpet av hundre år. Den 8. desember 1854 ble dogmet om Marias uplettede unnfangelse proklamert og den 18. juni 1870 dogmet om pavens ufeilbarlighet i tros- og sedespørsmål.

Høytideligheten den 1. november kommer utvilsomt til å bli et bemerkelsesverdig høydepunkt i Det hellige år.

Mange vil sikkert huske en artikkel St. Olav brakte for et år siden av dominikanerpater Lutz om dette emne. Det håp pateren der ga uttrykk for, nemlig at tradisjonen om Marias legemlige opptagelse i himmelen måtte bli høytidelig proklamert som trossetning, står foran sin virkeliggjøring. Når begivenheten nå er offisielt bebudet, tør vi gå ut ifra at mange gjerne ville ta artikkelen fram igjen. Hendigst vil det da vel være å gjenopptrykke den her — noe vi gjør rent unntagelsesvis.

«Fra nå av skal alle slekter prise meg salig.» (Luk. 1, 48.) Dette Jomfru Marias profetiske ord er gått i oppfyllelse. Aldri forstummer Kirkens lovsanger til ære for den opphøyede kvinne som Gud har valgt til mor for sin Sønn. Aldri vil kristenheten opphøre med beundring og tillit å gjenta engelen Gabriels hil-

sen: «Hil deg, full av nåde.» For «Maria er det edleste klenodium i hele kristenheten, etter Kristus». (Luther, preken for jul 1532.)

Med særlig glede feirer den katolske verden Marias opptagelse i himmelen, 15. august; en høytidsdag som gir uttrykk for vår tro på at Jomfru Maria straks etter sin død ble vakt til live igjen og med sjel og legeme gikk inn i den himmelske herlighet. Denne tro er nok til den dag i dag ikke blitt stadfestet ved en dogmatisk kunngjøring fra den apostoliske læremyndighet. Imidlertid er det utsikt til at den vil bli det, at altså Marias legemlige opptagelse i himmelen vil bli erklært for en bestanddel av den kristne åpenbaring.

«Men hvor står det i Bibelen?» spør våre protestantiske brødre. Slik måtte også vi spørre dersom Bibelen rommet hele åpenbaringen, dersom Bibelen

ga oss en fullstendig framstilling av all den sannhet Gud har lært menneskeslekten og en fullstendig skildring av Guds underfulle inngripen i menneskeslekten historie ved Inkarnasjonens mysterium. Det gjør Bibelen ikke. Guds åpenbaring er ikke en bok og kan ikke innfanges i bøker, om vi enn tenker oss dem aldri så tallrike. (Joh. 21, 25.) Guds åpenbaring er Jesus Kristus, Guds Sønn, som kom til jorden i menneskelig skikkelse, bodde synlig iblant oss, og etter sin himmelfart fortsetter usynlig å leve i Kirken som kilde til sannhet og frelsende nåde. Å være en kristen er å gå inn i et livssamfunn med Guds Sønn. «Jeg er vintreet, I er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer megen frukt.» Kristus bærer Kirken i seg; Kirken bærer Kristus i seg. Og likesom det står skrevet om Jesu mor at «hun bevarte alt dette og overveiet det i sitt hjerte», således gjør også Kirken. Uten opphør tenker den over det underfulle som skjedde da Gud ble menneske i Jomfru Marias skjød. Først i evigheten, når vi ser Gud i Guds egen klarhet vil vi erkjenne Kristi mysterium til bunns. Men allerede under vårt jordiske liv er trangten til å fordype seg i åpenbaringen en vesentlig livsfunksjon i Kristi Legeme som er Kirken, en av de mange «tjenester» som den Hellige Ånd er kilden til (1. Kor. 12). Det kirkelige hierarki og teologene har jo som livsoppgaver å forkynne Evangeliet og å forsvare den kristne tro mot feiltolkninger. Men hos alle som ved en levende tro bærer Kristus i sitt hjerte finner vi den samme trang til i from betraktning å dvele ved barnet i krybben, ved offerlammet på korset og ved den oppstandne Frelser, og til kjærlig å ta imot hva Frelseren sier og gir til den trofaste sjel. For likesom et menneske gjennom forskende tenkning og gjennom livets erfaring får en alltid mer omfattende bevissthet om sitt eget sjeloliv og sin egen personlighet, således blir Kirken mer og mer delaktig i den bevissthet Kristus har om seg selv og sin frelsesgjerning.

Den teologiske meditasjon og den indre utfoldelse av tros livet som foregår i Kirken under den Hellige Ånds veiledning er drivkraften til at nye dogmer utformer seg. Nye dogmer, det vil ikke si at nye åpenbaringer føyes til Evangeliet, at nye sannheter skulle øke summen av den åpenbarte sannhet. De nye dogmers betydning og verdi ligger deri at Jesu person, Jesu liv og lære, Jesu frelsesgjerning kommer til å stå klarere for den kristne bevissthet. Gjennom kirkefedres og teologers forskning, gjennom hele Kirkens betraktende bønn og så til slutt gjennom den apostoliske autoritets dogmatiske avgjørelser i Nikæa, Efesus, Kalcedon kom læren om den hellige Treenighet og om Frelseren til å tre fram for oss i en alltid klarere og mer omfattende formulering. Den samme åndelige prosess gjentok seg med hensyn til læren om nåden, om sakramentene og andre åpenbarte realiteter.

Noe liknende foregår i Kirken med hensyn til Jesu mor. Vi kan ikke fordype oss i troen på Kristi frelsesverk uten at også hans hellige mor klarere og klarere står for oss som en underfull åpenbaring av Guds allmakt og nåde. «Hil deg, full av nåde, Herren er med deg, velsignet er du blant kvinnene», disse ord var de første formler som de troende brukte for å uttrykke sin beundring for Herrens mor; og de vil også i all evighet gjenlyde i Kirken som den skjønneste hyllest til henne. Men hvilke realiteter

ligger til grunn for disse lovprisninger? Den kristne tenkning hviler ikke før den har fått tak i dem og brakt dem til alle troendes bevissthet. Etter Jesu fødsel er Maria forblitt den samme ukrenkede jomfru som før, det var det første Kirken hevdet til hennes ære. For dem som er fortrolig med det hebraiske og arameiske språk faller det ikke vanskelig å forstå hva Evangeliet mener med «Herrens brødre», de er ikke søsken til Jesus; han er ikke «den eldste i en stor barneflokk», det er andre slektninger det er tale om. Så kom den høytidelige erklæring mot Nestorius, at Maria ikke bare bør kalles Jesu mor, men Guds mor, all den stund Jesus er Gud, av samme vesen som Faderen. Men står Maria Gud så nær, kan hun da ha del i den arveskyld som så tungt hviler på alle mennesker? Ja, svarte en del teologer, endog Thomas fra Akvino. Som datter av Adams ætt måtte hun det, om det så bare var et øyeblikk; ellers ville hun, den velsignede blant alle kvinner, være utelukket fra den guddommelige velsignelse som kom over jorden ved Kristi frelsesverk. Nei, sa andre, med Duns Scot, for det var Guds Sønn uverdigg å bli født av en mor som har stått under syndens forbannelse, under Satans herredømme, om det så bare var et øyeblikk. Men så kom det avgjørende ord fra den apostoliske læremyndighet: Maria er blitt bevart ren fra arvesynden med henblikk på den kommende Forløser. Hun har nok del i den frelse som alle Adams barn trenger. Men Kristi frelsende nåde, istedenfor å ta synden fra henne, bevirket tvert om at synden aldri nådde henne.

Sammen med spørsmålet om Marias absolutte syndefrihet reiste dette andre spørsmål seg: Hvor ble det av hennes legeme? Visstnok døde hun for i alt å følge Jesus. Men kan det kristne hjerte forsone seg med den tanke at hennes legeme ble til støv i graven? Nei og atter nei, sa det troende folk. En historisk pålitelig beretning om Marias død, oppstandelse og himmelfart finnes ikke. Poetiske legender forsøkte å råde bot på denne mangel. Men når den kristne bevissthet vegrer seg ved å gå med på den tanke at Jomfru Marias legeme skulle hatt den samme skjebne som andre menneskers jordiske levninger så er grunnen ikke poesi og legender, men den guddommelige realitet som er kunngjort i Evangeliets budskap: Guds Sønn er ved den Hellige Ånd blitt unnfanget og født av Jomfru Maria. I hennes skjød er Ordet blitt kjød. Hennes legeme er på en måte det kjød Guds Sønn påtok seg; det er til en viss grad identisk med Guds Sønnens legeme. Jesu fysiske tilværelse var avhengig av det, og derav følger både at en naturlov i all evighet knytter Maria med sterkere bånd til Jesus enn alle andre mennesker, og at «hennes legeme blir helliget». (Luther, preken for Maria bebudelse 1532.)

Den fromme kvinne som henrykt over Jesu tale utropte: «Salig er det liv som bar deg og de bryster du fikk» mente nok ikke å uttale noe om Marias udødelighet. Allikevel ble hennes ord et uttrykk for kristenhetens overbevisning om at Marias legeme ikke kunne bli dødens makt underlagt. Død og legemlig oppløsning i graven er en følge av arvesynden og en av de timelange straffer den medførte. Står det nå dogmatisk fast at Maria ble fritatt fra arvesynden fordi hun var utvalgt til å bli Guds mor, hvorfor skulle ikke også hennes legeme straks etter døden bli delaktig i Jesu legemes herlighet? Slik tenker

Franske åndsprofiler

Av dominikanerpater A. Raulin

Den katolske renessansebevegelse som så sterkt preger den europeiske kulturdebatt i dag, og hvis idéer også praktisk bryter seg vei sosialt og økonomisk i de store kulturland, har sin opprinnelse i og er utgått fra Frankrike. Det er kanskje ikke så merkelig; for i dette land var det det mekaniske, materialistisk-deterministiske livssyn først vant frem. I de siste årtier av det forrige århundre var Frankrikes åndelige tyngdepunkt helt behersket av dette livssyn. Sorbonne var materialismens høyborg. Reaksjonen meldte seg da også først her. Den kamp som fra katolsk hold ble tatt opp den gang og som fortsatt pågår, er lite kjent på våre breddegrader. Det skyldes ikke bare at det finnes sterke krefter i vårt land som har direkte interesse av å holde vårt folk utenfor katolske åndsstrømninger; vi befinner oss nå en gang i periferien og til tross for de bedrede kommunikasjoner får man ofte et forstemmende inntrykk av at det er med åndsretninger som med møbel-

kristne tenkere; slik synger kristne diktere; slik tror det kristne folk i den orientalske som i den vesterslandske kirke.

Den apostoliske autoritet oppmuntrer denne overbevisning, når den lar feire en fest som høytidelig kunngjøring for den. Derfor er det vårt håp at den dag snart vil komme da Kirkens ufeilbare læremyndighet gjør ende på all uvisshet. Når dette engang skjer, når Kirken høytidelig erklærer at «Den Hellige Ånd og vi har vedtatt» å forkynne Marias opptagelse i Himmelen som en dogmatisk sannhet, da vil vi ikke bare som utenforstående kaller det, i lydighet bøye oss for Roms avgjørelse, — som om dogmene betydde en innskrenkning av den frie kristne tanke, — men vi vil takke Kirkens Herre, Jesus Kristus, fordi han lar en guddommelig og livgivende sannhet stige fram fra Åpenbaringens hemmelighetsfulle dyp til de troendes klare bevissthet. For et nytt dogme er ikke noe som utenfra føyes til tros læren, nei, det fører oss bare dypere inn i ned fylde av guddommelig sannhet og liv som blir vår eiendom når vi innlemmes i Kristus, når vi blir Guds barn i forening med Guds evige Sønn.

Derfor er det en bedrøvelig misforståelse når protestantiske teologer påstår at Romerkirken mer og mer fjerner seg fra det Nye Testamente ved å planlegge et dogme om Marias opptagelse i himmelen. Man kunne likeså godt påstå at naturvitenskapen mer og mer fjerner seg fra naturen jo flere naturkrefter og naturlover den oppdager. Det nye Testamente er Kristus i Kirken og den Hellige Ånd Han sender for å «føre oss inn i all sannhet». Det Nye Testamente er altså ikke bare de apostoliske skrifter som man pleier å betegne med dette navn. Den nye pakt har vært til, Kirken har levet sitt liv i Kristus under den Hellige Ånds inspirasjon ved tro, håp, kjærlighet, bønn og Evangeliets forkynnelse, lenge før en linje av Evangeliet var skrevet, og ville også leve videre hvis alle skrifter gikk tapt, fordi Kristus lever i den som sannhet, kjærlighet, offerlam, autoritet, inntil tidenes ende.

stiler: de gjør seg merkbart gjeldende hos oss først hundre år etter at de er fremkommet. At mote-idéer har så lett for å slå rot hos oss for like så lett å visne hen, er noe annet. Det skyldes mangel på kulturbevissthet.

I dette nummer av «St. Olav» begynner vi en artikkelserie av dominikanerpater A. Raulin om noen av de åndsskikkelser i Frankrike som tok kampen opp og som i dag fører den videre. Selv om artiklene har måttet konsentreres ned til et minimum, vil de likevel gi et inntrykk av åndsbygningene og de førende skikkelser på katolsk hold.

De av «St. Olav»s lesere som har lest professor A. H. Winsnes' bok om Sigrid Undset, har sikkert lagt merke til den avgjørende betydning innledningen har for forståelsen av verket. Den setter nemlig Sigrid Undset inn i den kristne renessansebevegelse, et forhold hun selv ga uttrykk for gledet henne meget. Følgelig måtte professor Winsnes i noen få trekk gi et riss av de største skikkelsene i denne bevegelse. I noen få trekk — hva man nok kan beklage. Men det var jo ikke til å unngå i et verk som skulle være en biografi over Sigrid Undset. Foreløbig må en derfor søke til andre kilder om en vil ta rede på hva «Léon Bloy's brennende forkynnelse» går ut på eller søke å forstå «Paul Claudels lyrikk», hva navn som Jacques Maritain, Etienne Gilson og Nikolai Berdjajev dekker. I sine to bøker «Den kristne falangen» (utkommet i to bind) og «Sjålar i brann» har Sven Stolpe behandlet den katolske renessanse i fransk litteratur. Bøkene utkom i årene 1934—1938. Det er det samme tema som tas opp i disse artikler, og det skjer ikke minst med tanke på dem hvis interesse er vakt ved professor Winsnes' innledning i biografien over Sigrid Undset.

Professor Winsnes skriver: «Et markant drag i det 20. århundres åndsliv er den opposisjon som gjør seg gjeldende mot det naturalistiske eller mekanisk deterministiske syn på mennesket som særlig fra midten av det 19. århundre og fram til århundreskiftet øvde dominerende innflytelse på vitenskap, tenkning og store deler av diktningen. Oppmerksomheten rettes igjen på menneskets særstilling i universet. Man ser på det ikke bare som naturprodukt, men som et vesen med evne til å velge og til å tre i forhold til en guddommelig åndsmakt bak den synlige og materielle verden.» Dette er helt riktig. Ernest Renan (1823—92) som er særlig kjent for sitt verk om Jesu liv — et arbeide som overhodet ikke kan betegnes som vitenskapelig — øvde nettopp på den tid en mektig innflytelse på de intellektuelle lag i Frankrike. Han inntok selv en slags profetstilling ved å åpenbare for sin samtid «Vitenskapens fremtid» (*L'avenir de la science*) som utkom i 1890). Det åndelige tyngdepunkt i Frankrike, Sorbonnen i Paris, hyldet det materialistiske og deterministiske syn på alle områder, ikke minst i historie og litteratur. En tragedie av Corneille var uttømmende forklart, når en hadde utforsket alle de verker om emnet som en

antok Corneille hadde hatt kjennskap til de innflytelser han var påvirket av. Hva religionen angår, trodde mange av de ledende tenkere og skribenter at det spørsmål var løst for alltid. Emile Zola erklærte: «Jeg tror ikke på miraklet; selv om jeg fikk se alle syke bli friske på et øyeblikk, ville jeg ikke tro.» Og sosialisten René Viviani som var medlem av deputeretkammeret og senere minister, avleverte i selve kammeret følgende erklæring om regjeringens politikk: «Vi har satt oss en anti-klerikal oppgave, vi har rykket opp av folkets sjel troen på et liv etter dette, på bedrageriske og uvirkelige himmelske syner..... Vi har sagt til det menneske som når dagen heller, stanser opp, sønderknust som det er av slit og strev, og som gråter over sin egen elendighet, vi har sagt til det at det bare er hjernespinne bak de skyer hans smertefylte blikk skuer opp mot, og vi har med en storslagen gestus slukket himmelens lys for alltid.» Kunne vel naiviteten i det materialistiske livssyn gis et praktfullere uttrykk?

Leon Bloy (1846—1915)

En forstår at reaksjonen måtte komme. Og den kom. Holder vi oss til dens største navn, er den første røst vi hører en brølende løves. Léon Bloy gjendriver ikke sin samtids forvillelser, han spyr dem ut av sin munn. Hans bøker er av sjelden voldsomhet. Er en ikke forutinntatt, virker de helt overveldende, når en leser dem første gang. For en flom av ord og bilder, formet av det mest etsende i det franske språk! Men så melder reaksjonen seg: han går for vidt, han skåner jo ingen. I dag hever han en venn til skyene, i morgen er den samme venn en usling. Léon Bloy prøver nemlig vennskapet på en original måte. Han var lut fattig og hans bøker blir lite solgt; han blir da nødt til å slå sine venner for de penger han trenger, og ve den som blir lei av å punge ut! Dette er ikke hykleri fra Bloy's side, for han trenger jo pengene; hans barn dør nesten av sult, og han vil ikke skrive bøker etter publikums smak, når han er overbevist om at publikums smak er dårlig. Han skriver slik som han synes han må skrive — fullkommen kompromissløst. Han kaller seg selv for «pilegrimen på vei til det absolutte». I rettferdighetens tjeneste kan han være blodig urettferdig. Han vil tale Guds sak, men helt til han ble gift med en dansk dame i 1890, er hans liv alt annet enn oppbyggelig. Skal man da stanse ved disse skygesider hos Léon Bloy og la seg fange av dem? Mange har gjort det, men med urett. Da er det klokere å lytte til hva Raissa Maritain, Jacques Maritain's hustru, forteller om deres felles møte med Léon Bloy: «Vi skjønte at alt dette (overdrivelsene osv....) her var uten betydning, at det muligens var noe nødvendig vi ikke kunne forklare og at vi ikke skulle stanse ved det; vi ville ha risikert å gå forbi noe stort og enestående.» Det var virkelig på den tiden noe stort og enestående i Léon Bloy's forkynnelse. Selv presenterte han seg slik: «En mann uten formue, elendigere enn de elendigste, fylt til randen av en slik trang til absolutt rettferdighet at han kunne dø av fortvilelse, like lite i stand til å finne seg i noe urettferdig som å være utspekulert, som møtes ansikt til ansikt med et samfunn av ruffere og giftblandere som han føler seg kalt til å skrike Guds vrede ut

mot.» Han var i besittelse av en brennende tro, men også av en ømhet og hensynsfullhet hans mest intime venner har vitnet om. Hans fromhet var visselig noe eiendommelig, men alltid dypt følt. Vel neppe noen ville med samme oppriktighet som han kunne si: «Det er ikke lite å tenke på at jeg ved min bortgang knelende og gråtende av hengivenhet til Gud vil kunne tilgi folk som ikke ante noe om en slik følelse før de traff meg.» Dette betyr ikke at han i sin religiøse iver var påtrengende. Han visste at bare nåden omvender et menneskehjerte. Hans forlovede var dansk og protestant. Han fremskyndet ikke hennes konversjon. Først når hun selv innrømmer at Guds blide mor har talt til hennes hjerte gir han uttrykk for sin store glede: «Jeg ventet,» skriver han, «den guddommelige nådes virkning på ditt hjerte og ditt sinn.»

Léon Bloy har trukket opp mange av de temaer som stadig kommer igjen i den moderne kristne litteratur. Han er kanskje den første som gjorde sine trosfeller klar over at Voltaire's beskyldninger for lumpenhet visselig var barnslig, men at det forelå god grunn til å beskyldte dem for lumpenhet og middelmaßdighet. Han er også en av de første som ga bibelske motiver en bred plass i litteraturen. Han erklærte selv at han ikke kunne åpne Den hellige skrift uten å bli grepet av uendelig stor ømhet, en salig følelse, «en rus som slynger meg mot stjernene». I sitt forfatterskap gjentar han og slynger mot sin samtid evangeliens forbannelser mot avguden Mammon og brennemerker mange «gode kristnes» svakhet for pengenes makt. Pengene, sier han, er den fattiges blod, men den fattige er Jesus Kristus selv. I realistiske bilder trekker han opp de helliges samfunn, de kristnes samfunn med hverandre og med Kristus: «Jesus er midtpunktet for alt, han påtar seg alt, bærer alt, tåler alt. En kan umulig slå sin neste uten å slå Ham, ydmyke sin neste uten å ydmyke Ham, forbanne eller drepe hvem som helst uten å forbanne og drepe Ham. Den usleste av alle skurkene er nødt til å låne Kristi ansikt for å ta imot en ørefik av en hvilken som helst hånd.» Bloy har etterlatt seg setninger som fortjener å bli meislet inn i sten: «Du er alltid på den riktige siden, når du står sammen med dem som tåler forfølgelse og urettferdighet,» eller den mest berømte av alle: «Det finnes en eneste sorg, nemlig å være alt annet enn hellig.»

Henri Bergson (1859—1941)

Det er litt av et paradoks å stille Bergson og Léon Bloy ved siden av hverandre blant forløperne til den katolske renessanse. Jøden Henri Bergson ble ikke opptatt i Den katolske kirke, det er først i sitt testament han vitner om sin moralske tilslutning til katolisismen og ber om at en katolsk prest må be ved hans jordiske levninger (jfr. bruddstykker av dette testament i «St. Olav», 1947, nr. 3—4, s. 22). Og en kan vanskelig tenke seg en skarpere kontrast enn mellom profeten Léon Bloy som uten å blunke kunne skrive at «alt som ikke er strengt, utelukkende, grenseløst katolsk fortjener å havne i latrinen» og filosofen Henri Bergson, medlem av Det franske institutt, hvis tenkning var så uendelige nyansert, og som førte en så elegant penn. Studerer en den katolske renessansebevegelse, kommer en likevel til det resultat at

disse to personligheter er hovedkildene. Bergson ventet riktignok helt til sin død, før han ga Den katolske kirke sin moralske tilslutning; men hans filosofi førte mange av hans elever til Kirken, før han selv nådde fram. Motsetningen mellom dem er bare et bevis på mangfoldigheten og dybden i bevegelsen.

Bergsons tilfelle er overordentlig interessant. Hans tre første betydelige bøker ble satt på indeks; likevel har hans verker bidradd til den katolske fornyelse. Tok Kirken fullstendig feil? Ingenlunde, for indeksbestemmelsene er myntet på de troende, og Bergsons første bøker kunne utvilsomt bli oppfattet som uttrykk for en panteistisk tankegang (fornektelse av en personlig Gud). Hans senere utvikling viste imidlertid at hans tanke gikk i en ganske annen retning. Likevel er det ikke tvil om at de midlertidige resultater han kom til, var tvetydige. Materialistene og ateistene — hvem indeksbesemmelserne ikke er myntet på — kunne bare oppfatte Bergsons filosofi som en inntrengende appell til å erkjenne sjelens egenart. Bergson hadde først studert den eksakte vitenskap, men ved å tenke over sin oppgave som vitenskapsmann ble han filosof. Han kunne altså snakke til de moderne vitenskapsmenn i et språk de var vant til. Han fant stor tilfredsstillelse og glede i studiet av den eksakte vitenskap, men kom likevel til å forkaste den filosofi de fleste mente å kunne utlede av denne vitenskap. Vitenskapelig påviste han at bevissheten ikke er sammensatt av bestanddeler som kommer utenfra, hva datidens førende tenkere hevdet for som en konsekvens herav til slutt å fornekte åndens egenart overfor materien, men en strøm av tilstander som bare analysen kan skille fra hverandre, og som er bundet til hverandre som notene i en melodi. Menneskets frie vilje som er en umulighet ifølge den materialistiske tankegang, blir igjen mulighet. Etter å ha påvist dette i sin første bok, viser Bergson i sitt arbeide «Matière et Mémoire» at forstanden (han eksperimenterer med en bestemt del av forstanden, nemlig hukommelsen) er helt avhengig av de legemlige mekanismer den bruker. Disse to bøker åpnet en ny verden for den ungdom som den herskende materialisme ikke kunne tilfredsstille, uten at den kunne gjøre seg klart hvorfor det var slik.

Léon Bloy hadde gitt viktige impulser, men det er jo alltid forbundet med en viss fare å følge en profet som ikke kan fremlegge utvilsomme bevis på at Gud har sendt ham. Bergson frigjør mange sinn. Han slår vitenskapelig fast at materialismen ikke er det uunngåelige resultat for den som tenker og bruker sin fornuft og som i sin tenkning gjør bruk av ekte vitenskapelige resultater. Han viste at materialismens forvirrende knuter lot seg løse, når bare fingrene er slanke nok. Lenge før Bergson skrev sitt store arbeide om moral og religion — det utkom i 1932 — hadde han fylt sin oppgave. I dette verk viser han kristendommens store overlegenhet og mystikernes robuste sunnhet og gir derved en bekrefteelse på det som så mange av hans elever hadde sluttet seg til.

Léon Bloy og Henri Bergson — profeten og filosofen. Veien var banet for et stortilt angrep på vantroens dogmer. Begeistring var vakt til live igjen hos mange troende, mens ateistene følte seg «mer ydmyke, mindre godt underrettet om at Gud ikke er til» (P. Termier). Peguy, Bernanos, Claudel kan tale, og deres røst vil bli hørt.

HØSTENS PILEGRIMSFERD TIL ROM

7.—23./24. oktober

Komitéen minner om at den offisielle pilegrimsferd til Roma i Det hellige år vil finne sted i oktober måned, den klimamessig vel gunstigste tid i året for nordboere å besøke Italia. Avreisen vil finne sted fra Oslo Ø. lørdag 7. oktober og vil i likhet med Hovedpilegrimsferden i mai slutte seg til en felles nordisk pilegrimsferd pr. ekstratog København—Rom—København. Programmet vil i store trekk bli det samme som Hovedpilegrimsferdens, og en viser til den utførlig redegjørelsen og programmet trykt i *St. Olav* for 12. jan. i år, nr. 1-2.

Dog må merkes at på grunnlag av innvunne erfaringer fra Hovedpilegrimsferden vil der fra norsk side bare bli oppsatt en reisekategori, dvs. med lik innkvartering for alle, så vidt mulig i klostre og herberger. Ekstrautfluktene vil bli begrenset til Capri og Villa d'Este ved Tivoli. For 2. kl. jernbane, sovevogn, 1. kl. båt samt køye de vanlige tillegg til fellesprisen som snarest vil foreligge etter ny kalkyle. Disse endringer betyr en avgjort vinning for pilegrimene, idet der vil skapes større ro og enhet over ferden som vil komme alle til gode.

Inntegninger skjer direkte til Metro Tafikkaksjeselskap, Oslo, men må for å komme i betraktning ha påskrift fra stedets katolske sokneprest.

Inntegningsfristen er forlenget til 9. september. De som i sin tid sendte inn utfylte spørreskjemaer og tegnet seg for oktoberreisen, må på ny melde seg til Metro.

Komitéen ser seg nødt til å reservere seg eksklusiv rett til å godkjenne eller avslå deltakelse i hvert enkelt tilfelle. I likhet med tidligere vil Metro — som nyter Komitéens fulle tillit — forelegge inntegningene for komitéen som uten tidsspille for de interesserte vil meddele sitt standpunkt gjennom Metro.

OBS! Deltakelse bare for katolikker og unntakelsesvis nærmest ikke-katolske familiemedlemmer.

KOMITEEN FOR DET HELLIGE ÅR

Akersveien 5, Oslo.

FRA VIKARIATET

Hans Høyærværdighet biskopen vil i tiden 26. august—medio september oppholde seg i Tyskland, der han bl. a. skal overvære Katholikentag i Passau og 25 års jubileet til St. Ansgarius-Glaubens-Werk som feires i Düsseldorf.

I slutten av september reiser Hans Høyærværdighet til England der han etter innbydelse fra erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin, vil ta del i 100 års jubileet for det katolske hierakis gjenopprettelse i England. Biskopen ventes å være hjemme igjen omkring 5. oktober.

Under biskopens fravær ivaretas de løpende forretninger av vikariatssekretæren pastor Hansteen Knudsen.

Valfartsstedet

Roc Amadour

Roc Amadour ligger i hjertet av Frankrike, på kalkplatåene som danner en fortsettelse av Massif Central's granittmasser og som heller svakt mot slettene i Sydvest-Frankrike. Plutselig oppstår en sprekk i platået. Den vider seg ut til en dyp dal, Alzou-dalen, mellom to klippevegger. Den ene — den i nord — reiser seg loddrett til en høyde på over to hundre meter. Gamle hus klynger seg til fjellveggen ved å utnytte hver liten ujevnhet. En stentrapp, med trinnslikt gjennom århundrer snor seg fram mellom husene, like utenfor de lave dørene og de smårutete vinduene, og fører den besøkende, når han er halvveis til toppen, fram til det lille stedet der helligdommene er samlet. Mirakelkapellet er en naturlig grotte som siden er utbygget med en fasade. I et virvar av trapper og veier som ligger som balkonger over byen, finner vi den forholdsvis nye St. Sauveur-kirken, St. Amadour-kapellet, palasset til biskopene av Tulle. De er alle samlet tett omkring kapellet på den lille plassen som naturen har overlatt dem. På en siksaksti, som er avmerket med 14 kors, fortsetter en oppstigningen og kommer til slottet som reiser seg på en framspringende fjellpynt med utsyn over kapellet, landsbyen og dalen.

Dette ville og barske landskapet ser likedan ut i dag som i det trettende århundret. Intet er forandret. Det er et stykke av middelalderen som på en mirakuløs måte er blitt bevart. Her levde i det annet eller tredje århundre etter Kristus en eremitt som ga sitt navn til klippen, der han bodde og hadde bygd et kapell til Jomfru Maria. De historiske dokumenter gir oss fyldige opplysninger om stedet. I 640 skjenker en biskop av Cahors kapellet på Roc Amadour til et abbedi i sitt bispedømme. Det finnes i arkivene en rekke aktstykker fra 7. til 12. årh. som forteller om Roc Amadour's eksistens og betydning. Sagnet har brodert videre på historien: Det fortelles at da Roland i Roncevaux var hardt presset av maurerne og det ikke lyktes ham å knekke sitt svert Durendal — som ikke måtte falle i hedningenes hender — kastet han det over fjellene. Det falt ned på Roc Amadour . . . der det fremdeles vises fram, og uten at noen garanterer dets ekthet.

Fra 12. til 15. århundre sto Roc Amadour på høyde med de berømteste kristne valfartssteder. Da det ligger på en av veiene fra Vézelay til Santiago de Compostela, stanset pilegrimene der. Mange ble tiltrukket av ryet om Jomfru Maria som helbreder lamme og beskytter sjøfolk i havsnød når de påkaller henne. Den gamle klokken som henger på klippen, ringer da av seg selv for å bringe Jomfru Marias svar på bønner fra det fjerne.

Kjente personer har i tidenes løp besøkt Roc Amadour. I 10. og 11. århundre kom kongene av Portugal og Kastilla, i 1219 den hellige Dominikus, i 1246 dronning Blanche av Kastilla sammen med Ludvig den hellige, i 1303 kong Filip den Smukke, i 1323 Karl IV og dronning Johanna av Luxembourg, i 1324 Filip av Valois og Johan den Gode og i det følgende århundre kong Ludvig XI. En skal merke seg at alle disse kongene kom til Roc Amadour på pilegrimsferd og ikke på høytidelig besøk. De knelte på stenhellene i kapellet som alle de andre.

Til den store pilegrimsfesten i 1427 kom en veldig menneskemengde for å be Jomfru Maria ved sin forbønn hos Gud å befri Frankrike fra fremmed okkupasjon. Deres bønn ble hørt: året etter forlot Jomfruen av Orléans sitt hjem i Lorraine for å befri Frankrike.

Til pilegrimsfesten i 1670 kom det så mange mennesker til Roc Amadour at en måtte forlate kapellene og plassene utenfor dem og holde gudstjeneste nede på sletten ved bredden av Alzouelva. 30 000 mennesker var samlet.

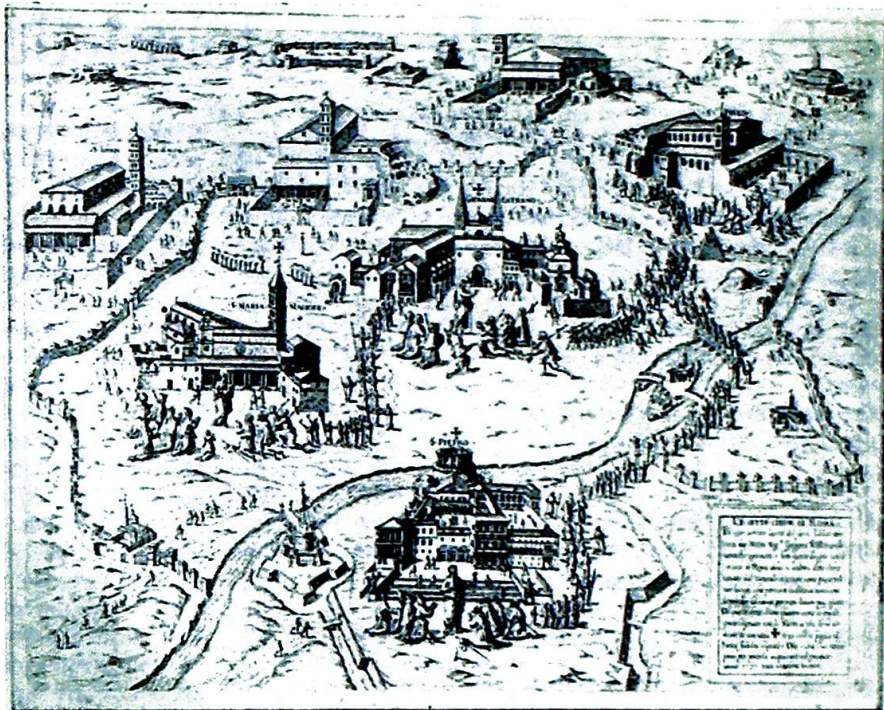
I mellomtiden var blitt opprettet helligdommer til ære for jomfruen av Roc Amadour i Portugal, Spania, Italia, Tyskland og til og med i Norden. Under revolusjonen ble Roc Amadour plyndret og var lenge stengt. I midten av det 19. århundre våknet stedet til nytt liv. Utviklingen av turisttrafikken brakte nye besøkende. Med fornyelsen av pilegrimsånden har Roc Amadour i våre dager igjen fått sin middelalderlige karakter. Pilegrimer på vei til Lourdes stanser ofte ved Roc Amadour. I våre dager når valfarten til Roc Amadour sitt høydepunkt i

DE SYV KIRKER OG SANGEN OM FORFENGELIGHETEN

La canzone delle vanità — sangen om forfengeligheten, — synges av de italienske pilegrimer når de med korset i spissen valfarter til «de syv kirker», en bodens vei innstiftet av Roms apostel Filippo Neri. Den dag i dag finner en slik prosesjon av valfartende romere sted hvert år i begynnelsen av mai måned. Og nå i det Hellige Ar har pilegrimer fra alle verdensstrøk hver eneste dag vært å finne på den samme vandring.

Vi bringer her en gjendiktning på svensk av den betagende sang, mesterlig laget av den finske katolske forfatter Göran Stenius, f. t. sitt lands sendemann ved Vatikanet.

Fåfænglighets fåfænglighet, allting är fåfænglighet, världen är fåfænglighet, allting är fåfænglighet.

Därför sök hos Gud din styrka, bygg ditt hopp uppå Hans Kyrka, lär i livets stundlighet nådens outgrundlighet.

Om du fått vad du begärt, världen dig sin gunst beskärt, inför Dödens intighet, allting är fåfænglighet.

Sankte Petrus hör vår ånger, sju och sju och sjutti gånger, lös oss från vår syndighet med gudomlig myndighet.

Om ock tusen år av trevnad, fröjd och hälsa fyllt din levnad, inför Dödens evighet, allting är fåfænglighet.

Sankte Paulus, lär oss vandra ödmjukt stödjande varandra, led vår vrånga menighet till en helig evighet.

Om i glada vänners lag du förspillt din jordedag, inför Dödens ensamhet allting är fåfænglighet.

Sankt Johannes Ordets broder, rentvå oss i vattnets floder, bär från världens skändlighet oss till Guds oändlighet.

Om du flera skatter ägde än allt guld på jorden vägde, inför Dödens torftighet, allting är fåfænglighet.

Sankt Laurentius, i nöden blott är räddningen från döden, ur all orättfärdighet fräls vår mänskovärdighet.

Om med segrande soldater du betvingat jordens stater, inför Dödens mäktighet, allting är fåfænglighet.

Sankt Sebastian, i fruktan lär oss känna Herrans tuktan, som från all besvärlighet för oss till Hans härlighet.

Om dig tusen trogna själar tjänat dag och natt som trälur, inför Dödens väldighet, allting är fåfænglighet.

Jesu moder, som skall ropa Evas barn hos dig tillhoppa, från vår blinda sinnlighet fräls oss, helga kvinnlighet.

Om du världens visdom vunnit och din stolthets gränser hunnit, inför Dödens hemlighet, allting är fåfænglighet.

Helga Korset ensamt flammar över döda bergens kammar. Livet är eländighet, Korset är beständighet.

Ty här nere blott du finner stundens fröjd som snabbt förrinner i vårt livs förgänglighet, allting är förfänglighet.

Därför sök hos Gud din styrka och din frälsning i Hans Kyrka. Bed i maktlös timlighet om Hans nåds orimlighet.

septembermåned. Da kommer utsendinger dit fra sognene i bispedømmet og i de tilgrensende bispedømmer. Fra de nærmeste sogn kommer de til fots, selv om det kan være nokså langt. Folk starter ved midnatt og ankommer ved daggry. Enkelte går opp stentrappen og kneler på hvert trinn, mens andre sleper seg opp på kne og ikke reiser seg før på plassen foran kapellet.

Heldigvis er plassen omkring helligdommen fri for all kommersiell spekulasjon og markedsløyer. Bare den lille «pilegrimsbutikken» selger krusifikser og rosenkranser o. l. Plassen er reservert for bønn, og stillheten i kapellet der pilegrimene er samlet, gjør et dypt inntrykk. Her knyttes båndene med fortiden: Roc Amadour er fremdeles et av Frankrikes viktigste valfartssteder.

Den nordiske ungdomslederskolen 1950

Årets Nordiske katolske ungdomsskole ble i tiden 1.—8. juli avviklet til største tilfredshet for ledere og elever. Mens de to foregående kursener ble holdt i Dalum Klosters tradisjonsrike omgivelser, fant dette tredje i rekken sted i Danmarks Unge Katolikkers egen ungdomsborg ved Æm Kloster på Jylland. Selve ungdomsborgen gir vitnesbyrd om hvilken idealisme i dag preger det katolske ungdomsarbeid i Danmark. Siden 1948 har ungdommen selv med innbitt energi arbeidet med å reise borgen, — gravet, muret, snekret og malt, selv utført rørleggerarbeidet, sanitæranlegget og de elektriske installasjoner! Borgen består av to store tre-bygninger. Den ene rommer en todelt sovesal med ca. 60 køyer. Den andre har spisesal, peisestue, kapell og prestebolig. Som den står i dag, representerer ungdomsborgen en verdi av 60 000 danske kroner. Foruten bygningene omfatter tomten en praktfull gress-slette som heller mot sandstranden ved Mossø, Danmarks nest-største innsjø. Omegnen er rik på gamle katolske minner, med ruinene fra cistersiensernes gamle kloster i Æm som de nærmeste.

Ungdomslederskolens oppgave er som kjent gjennom et sommerkursus å forberede ungdomsledere for det ansvarsfulle arbeid som venter rundt om i Norden. Organisasjon kan være til både godt og ondt, men skal den bli til det gode må den hvile på solid åndelig grunn. Selv de sinnrikke lovparagrafer blir til gravskrifter over det verk som skulle øves dersom ikke det åndelige utspring holdes levende. Mer og mer går dette opp for den ka-

Øverst: Kirkehistorikeren, dr. philos. Jarl Gallén forstod å gjøre det vektige stoff levende for sine tilhørere. I bakgrunnen ungdomsborgens hovedbygning med den store glassveggen til storstuen.

Nederst: Et typisk gruppebilde fra undervisningen på gressvolden.

tolske legmannsbevegelse etter en periode av *vilje til orden*, en orden så fullført at selv det beste til tider er blitt det godes fiende.

At ungdomslederskolen ser klart her, gir skolens sjef, Gerhard Bungerfeldt, Sverige, uttrykk for i en artikkel i «Hemmet och Helgedommen» for 1. august d. å. På spørsmålet om hva en slik eneste uke vel kan gi disse ungdommer kommet sammen fra våre fire nordiske land, svarer den svenske ungdomslederen: Det er en dyrebart tid som av naturlige grunner må utnyttes til bristepunktet. Kunnskapsstoffet er ikke det det betydningsfulle. Men skolen vil tvinge oss til ettertanke innenfor *evangeliets totale krav* på hele mennesket, vil vekke en uro som bare kan stilles i et fordypet Gudsforhold. Den vil la oss alle, elever som lærere, riktig rystes av bevisstheten om at vårt apostolat som ungdomsledere gjelder unge sjelers liv eller død — ikke foreningsteknikk og lignende, som bare får være *middel*. Vi skal gå fra skolen ikke bare med nye vennskapsbånd, gode forsetter, oppmuntret av hverandre og kjente med hverandres forhold og problemer, men også med et klart blikk for det vesentlige: at vi selv må gi oss over i Guds vold på et helt annet vis enn tidligere dersom vi skal kunne vekke våre kameraters lengsel etter å leve nærere Kirken. Slik blir skolen ikke bare av stor betydning for de fire ungdomsforbund som sådanne, men for hele ungdommen i våre kirke-distrikter her i Norden.

Selv om mange av deltakerne aldri får noe mer eller mindre offisielt lederoppdrag, skal de i alle fall — om de har vært med i den rette ånd — stå der som samlingsmerker i kretsen av kamerater med mindre katolsk bevissthet. Slike ledere har vi ganske særlig bruk for. Tenk nå den tanken, slutter Bungerfeldt: «Varje år under många år framåt ett 50-tal unga skandinavier, som få uppleva skolans gemenskap i denne anda — med fasta vänskapsbånd knutna tvärs över bergskedjor och vatten vända de hem, utökande skaran av dem, som fått samma starka andliga medicin! Vilken kraftkälla för Kyrkan i Norden!»

Hvor mange er der ved skolen?

Første gang en var samlet fra hele Norden, var der ca. 100 deltakere. Dette viste seg straks å være for mange, det gikk ut over effektiviteten. I fjor ble tallet redusert til ca. 35. I år fant en å kunne utvide til ca. 45. Sammen med lærere, ledere og personale ble tallet ca. 60. Fra Norge var anmeldt 12 deltakere, men tre meldte forfall. Foruten Ungdomsforbundets formann, Øivinn Olafsen, som også var lærer ved skolen, tok følgende del: Arvid Jacobsen (Tromsø), Else Bucher Johannessen (Bergen), Einar Samuelsen og Arnfinn Palmstrøm (Fredrikstad), Kurt Hansen, Kirsten Dæhli, Marili Wiscott og Roseline Petersen (Oslo). Til disse kommer lederen for Nordens Unge Katolikkers Sekretariat, Erik Guldager, som også er Lederskolens sekretær.

Der ble undervist i følgende fag: *Apolegetikk* ved Sven Damsholt (Danmark), *Bibelkunnskap* ved pater J. Wolfisberg, S. J. (D.), *Foreningsarbeid* ved Erik Guldager (Norge), *Foreningens indre liv* ved Ilmy Heijbroek (Sverige), *Troslivet* ved Elsbet Kieler (D.), *Ekteskapets sakrament* ved Flemming Kieler (D.). Dr. philos. Jarl Gallén (Finnland) holdt 4 foredrag: *Æm klosteh, Ordens-*

livets betydning, Ordnene i Nordens kirkehistorie og Omstendighetene ved Reformasjonen i Norden. Undertegnede talte om *Nordisk katolsk ungdomspresse*. Øivinn Olafsen ledet de daglige *sangøvelser* og hadde den betydelige oppgave å lede programmet hver aften ved leirbålet. Pater Wolfisberg, S. J., var skolens åndelige veileder og holdt hver morgen før messen en kort betraktning. Den praktiske leder av hele foretagendet omkring Lederskolen var Harald Guldager (D.), assistert av Poul Guldager (D.). Bente Kieler (D.) med stab foresto den utmerkete forpleining. Skolekomitéen besto av formennene i de nordiske ungdomsforbund, «rektoren» Gerhard Bungefeldt (S.), Sven Damsholt (D.), Olof Damsten/Knut Drake (F.), Ø. Olafsen (N.) og sekretæren Erik Guldager (N.).

Arbeidsmetoden var følgende: 80 undervisningstimer over de 6 store hovedemner ble fordelt på 5 samtidig arbeidende grupper. Til dette kom de felles foredragsseriene, diskusjonene og sangøvelsene. Dagen tok til med kommunitemesse med preken kl. 7 og endte med kompletorium kl. 21. 30. En kan da selv tenke seg hvilken innsats både lærere og elever her måtte yte. Likevel var det ingen som forsømte den «stille timen» midt på dagen til refleksjon og bønn. Undervisningen ble gitt i friluft, innendørs når det regnet. Det ble bare tid til én utflukt — Himmelhjerget, og selv der — like under «stupet» — var det foredrag med diskusjon. Som ikke dette var nok, var der innlagt særlige «Leder møter» på programmet. Dvs. at mens elevene hadde en fritime etter middagen, gikk lederne, tilsammen 17 personer, direkte til arbeidsbordet. Det gjaldt det internordiske fellesarbeid med følgende punkter på dagsordenen: 1. Det internordiske sekretariat, beretning og framtidsoppgaver. 2. Lederbrevene — et ca. 10 siders stensilert blad som under Erik Guldagers redaksjon utsendes fra Oslo hvert kvartal til ungdomslederne rundt omkring i Norden. 3. Lederskolen 1951 og framover. 4. Felleskommunion på Kristi Kongefst. 1950. 5. Fellesnordisk sangbok. 6. Katolsk ungdomspresse. 7. Korrespondansekursus. 8. Internasjonale forbindelser. Fra Norge tok følgende del i Leder møtene: Ø. Olafsen, Arvid Jacobsen og Marili Wiscott og undertegnede. Her ble gjort grunnleggende arbeid for det framtidige ungdomsarbeid i Norden. Det kan nevnes at skolen neste år skal henlegges til Marie-lund i Sverige med Øivinn Olafsen som sjef, — et meget ærefullt oppdrag for vårt Ungdomsforbunds dyktige formann.

Et kapittel for seg var aftenene omkring leirbålet. Her var Ø. Olafsen primus motor. Især hadde komikergruppen «De ortodokse» en rekke glansnumre, en velgjørende blanding av sprudlende vidd og nådeløs humor. Det samme gjaldt leirbålavisen «Stafutten» under Axel Tesch's redaksjon. Skade at den hver aften endte på bålet! Men også ved leirbålet slo skolens ånd igjennom. «Rektor» Bungefeldt fikk i stand enquêtes som kastet lys over mange spørsmål. Siste aften ga lærerne, mens gnistene ennå spraket i bålet, korte sammendrag av sine pensa og understreket hva de særlig hadde villet gi sine elever med på veien til arbeidet i marken. Biskop Suhr gjestet en dag skolen og talte ved leirbålet til de unge — nøkterne, alvorlige ord om den harde virkelighet som ligger og venter på hva ånd og hellighet kan formå.

Hva Ungdomslederskolen har betydd og vil komme til å bety for det katolske ungdomsarbeid i Norden kan neppe overvurderes. Det er et arbeid på lang sikt, og resultatene kan ikke utebli. Det offersinn som utfoldes

Pastor Ugens diamant-jubileum

Vi kan ikke nekte for at vi hadde våre bekymringer da vi lot kunngjøringen om pastor Ugens 60 års preste-jubileum gå i pressen. Vår grand old man blant geistligheten ville i hvert fall bli feiret, — men ville han selv kunne feire det hellige Messoffer på jubileumsdagen den 9. august? Han var for det meste sengeliggende på Vor Frue Hospital, der han nyter sitt sene otium i St. Josephsøstrenes kjærlige varetekt. Men det het at han *ville* forrette Messen på den dagen, og vi alle burde jo vite at når pastor Ugen *vil* noe, da *skjer* det!

Slik gikk det også. Den 87 årige jubilant trosset all tvil og skepsis. Presis kl. 8 sto den hvite olding ved alterets fot og introerte med bevende røst: «*Introibo ad altare Dei... ad Deum qui lætificat juventutem meam: Jeg vil tre fram for Guds alter... for Gud, min ungdoms glede. Ung var ennå denne gleden, som på den første dag da han trådte fram med de samme ord for seksti år siden! En husket ordene pater Vanneufville siterte ved pater Norheims første Messe: «Les din første Messe som om det var den siste.» Pastor Ugen leste sin — kanskje — siste, som om det var den første!*

Vi vil huske denne augustmorgen som noe gripende vakert. Det var kompletoriets «*Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace: La nå din tjener, Herre, på ditt ord få gå bort i fred. Quia viderunt oculi mei salutare tuum: «For mine øyne skuet din frelse.»*

Pastor Høgh og pater Bzdyl, pastor Ugens særlige venner blant bare venner, assisterte ham ved jubileumsmessen. Hans Høyærverdighet biskopen knelte i koret og en lang rekke prester, ordenssøstre og bedende sjeler fulgte Messens gang, og kanskje stanset de alle særlig ved kommunionsverset fra apostelen Matteus: «Salig er den tjener som hans Herre ser gjøre så når han kommer. Sannelig sier jeg dere: Han skal sette ham over alt sitt gods.»

Pastor Ugen takker

Til mitt 60 års prestejubileum mottok jeg en lang rekke brev, telegrammer og blomsterhilsener. Alle ga de uttrykk for en hengivenhet og trofasthet som dypt har rørt meg. Alle vet at jeg ikke er i stand til skriftlig å takke hver enkelt for denne oppmerksomhet. Må jeg da få lov på denne måten gjennom vårt kjære «St. Olav» å gi uttrykk for min dypfolte takk.

*Trofast in æternum,
Peter Ugen.*

for å holde den, det være seg både fra ledernes, lærernes og elevenes side, er ikke mindre enn gripende. Når en ung mann kommer helt fra Tromsø til Jylland og fordeler sin 14 dagers ferie på strevsom reise og strevsomt opphold og allikevel føler å ha fått så uendelig meget — da er allting sagt!

I. H. K.

UTLANDET:

VATIKANET

Karmeliter-kongressen i Rom.

Ti tusen medlemmer av Karmeliter-ordenen, hvoriblant også tertiærer, har vært samlet til den internasjonale Karmeliter-kongress som fant sted i Rom fra den 5.—8. august under ledelse av kardinal *Piazza* som selv er karmelit. Kongressen fant sted bl. a. også for å markere 700 års dagen for Den hellige Jomfrus åpenbaring for St. Simon Stock. Blant pilegrimene var det 2500 fra Storbritannia og 500 fra Irland.

Den nye kringkaster tas i bruk i september.

Den nye kringkaster «Radio Anno Santo» som de hollandske katolikker har skjenket paven, ventes å kunne tas i bruk i september.

CHINA

Kirken og jordbruksreformen.

I en melding fra Manila til det amerikanske, katolske telegrambyrå NCWC heter det bl. a. følgende:

«Den nye jordlov som trådte i kraft i det kommunistiske China den 30. juni dekretterer at jord som tilhører templer, klostre, kirker, skoler og andre institusjoner, skal konfiskeres for å bli gitt til fattige bønder som har for lite jord. Det heter visselig i denne nye jordlov at overdragelsesbestemmelsene skal utarbeides av de lokale myndigheter under hensyntagen til de økonomiske problemene til slike skoler, barnehjem, gamlehjem, sykehus osv. hvis eksistens er avhengig av inntektene av den jord som konfiskeres, men det sies intet om hvordan dette skal skje. Den jordeiendom som Den katolske kirke har kjøpt opp i løpet av flere hundre år, har heit og holdent tjent til å underholde karitative institusjoner og skoler. Disse blir nå berøvet sitt økonomiske grunnlag.

Det heter videre i meldingen at i enkelte områder i Syd-China har befolkningen motsatt seg gjennomføringen av loven. Bl. a. hendte det da myndighetene ville fordele den jord som tilhørte et katolsk barnehjem. På et møte stemte befolkningen mot at jorden til barnehjemmet skulle konfiskeres. Om den ikke desto mindre måtte konfiskeres, krevet befolkningen at presten og de barn som var i hans varetakt skulle understøttes på annen måte. Den katolske prest det her gjelder kalles av folket «Den gamle med skjegget». Han har arbeidet i dette området i 44 år, og i denne tid som har vært så rik på hjemsøkeiser blitt på sin post og gitt en hjelpende hånd til alle som led nød uten hensyn til religion. Han er derfor aktet og elsket av folket.

DE FORENTE STATER

Newmann-samfunnets årsmøte.

Forbundet av Newmann-samfunnene knytter sammen 300 katolske universitetsforeninger i De forente stater. Organisasjonen har nettopp holdt sitt 36. årsmøte i Cleveland, Ohio. Den har opprettet en kardinal Newmann-pris som skal utdeles hvert år til en fremtredende borger som på en særskilt måte har fremmet det apostolats Forbundet går inn for. Den første som ble tildelt denne pris, var den tidligere utsendingen til De forente staters president ved Vatikanet, *Myron C. Taylor*.

Det var katolikkene i De forente stater som tok initiativet til å ære kardinal Newmans minne ved å opprette Newmann-samfunnene. Det første ble dannet bare 3 år etter kardinalens død i 1893 ved universitetet i Pennsylvania. Initiativtageren, dr. *Timothy Harrington*, foreslo at samfunnet skulle oppkalles etter kardinal Newman. Dette første samfunn førte til at det vokste frem liknende katolske arbeidsgrupper ved nesten alle ikke-katolske universiteter i De forente stater.

EGYPT

Den hellige Terese av Lisieux og muhamedanerne.

I en melding fra korrespondenten til Det katolske pressebyrå i De forente stater fra Cairo heter det bl. a.:

«Katolikkene i Egypt mistet en meget god venn, da den tidligere statsminister *Isamil Sidky Pasja* avgikk ved døden. Han fikk sin utdannelse ved St. Josephs institutt i Cairo, en av de mest kjente og eldste skoler i den egyptiske hovedstad. Takket være ham kunne Karmeliter-patrene oppføre en helligdom til ære for den hellige Terese av Lisieux i araberkvarteret Shubra for 30 år siden. Denne helligdom besøkes hele døgnet av katolikker, ortodokse og muhamedanere som sammen kneler i bønn foran statuen av denne elskelige helgen. Sidky Pasja var selv muhamedaner, men har alltid på seg en medaljong av den hellige Terese. I 1927 mottok han Storkorset av Pius-ordenen av pave Pius XI for de fortjenester han hadde ytet Kirken i Egypt.

ENGLAND

Tallet på prester i Den engelske statskirke gått sterkt tilbake.

For 35 år siden fantes det 25 000 anglikanske prester og 4000 katolske prester i England. I dag er tallene andre. En nettopp offentliggjort statistikk viser at tallet på anglikanske prester er sunket til 15 000, mens tallet på katolske er steget til 8000.

FRANKRIKE

Den 38. sosiale uke holdt i Nantes.

Den 38. sosiale uke i Frankrike ble åpnet i Nantes den 18. juli og avsluttet den 23. samme måned. Ukens program var sammenfattet i temaet «Landbrukets verden og den moderne økonomi». Som i årene forut hadde mgr. *Montini* på vegne av pave Pius XII sendt deltakerne en hilsen som ble opplest under den høytidelige åpningsmesse, som ble celebrert av den pavelige nuntius i Frankrike, mgr. *Roncalli*. Erkebiskopen av Rennes, kardinal *Roques*, var også til stede sammen med en rekke medlemmer av det franske hierarki. Alt i alt var 2 500 deltakere møtt frem til ukens forhandlinger, hvoriblant representanter for sosiale organisasjoner i Storbritannia, Sveits, Spania og Tyskland. Den franske ernæringsminister var blant foredragsholderne.

Ukens forhandlinger resulterte i at en slo fast at jordbruksarbeiderne i Frankrike er dårligere organisert og sosialt beskyttet enn industriarbeiderne i byene, til tross for at jordbruket fremdeles er hovednæringsveien i Frankrike. Avfolkningen av landsbygden ble også drøftet. I løpet av de siste 80 år er landbruksbefolkningen redusert fra 36 til 19 millioner mennesker. Likevel er landbefolkningen landets ryggrad for så vidt som 70 % av den dyrkede jord er på selveiende bonders hender.

Ukens forhandlinger resulterte i vedtak om å henstille til statsmaktene å sørge for gjennomgripende reformer slik at avfolkningen av landsbygden bringes til opphør og den katolske oppdragelse beskyttes.

INDIA

Katolsk avis i Bombay feirer 100 års jubileum.

Den katolske ukeavis «The Examiner» som kommer ut i Bombay, feirer i år sitt 100 års jubileum og har allerede sendt ut sitt jubileumsnummer. Avisen ble grunnlagt av en katolsk legmann, Mr. Borges, og ble helt fra begynnelsen av et talerør for den apostoliske vikar i Bombay.

I 1946 ble en indisk geistlig, den katolske prest *Roper*, av erkebiskop Roberts utnevnt til sjefredaktør, et valg som har vist seg å være overmåte gunstig.

ITALIA

Viktig jordreform gjennomføres i Italia.

Det kristelig-sosiale parti i Italia har nå fremsatt og fått vedtatt i begge kamre sitt forslag til jordreform. Den nye lov vil bevirke at to tredjedeler av den dyrkbare men udyrkede jord nå vil bli oppdyrket. Videre vil 1 million hektar land bli utdelt til jordløse italienske bønder om ikke de store jordeiere i løpet av de kommende seks måneder sørger for at jorden de eier blir skikkelig dyrket. Mens de store jordeiere og industriens folk på det skarpeste har bekjempet den nye jordlov, har det italienske episkopat gått varmt inn for den.

POLEN

Tallet på arresterte og fengslede prester om lag 1000.

I en melding fra en polsk korrespondent heter det bl. a.: «Tallet på katolske prester som er arrestert i det som er igjen av Polen vest for den s.k. Curzon-linjen, når opp i om lag 1000. I dette tall er medregnet de som er dømt av «domstolene», de som er fengslet uten dom og de som har sonet sin straff og igjen er løslatt. Tallet på henrettede prester stiger stadig, men det er ikke så høyt som mange tror. Kirkens stilling er betydelig svekket, men fremdeles gis det undervisning i religion i skolene, også i statens. Av den grunn er hierarkiet villig til kompromiss i spørsmål av mindre betydning på betingelse av at religionsundervisningen i skolene opprettholdes.

Jasna Gora satt i brann.

Det foreligger nå nærmere opplysninger om årsaken til at pater *Kajetan Raczynski* som er prior for Paulist-patrene i Jasna Gora, ble arrestert.

En av patrene oppdaget plutselig at det brant et sted i klostret. Det lyktes å gripe en mann som erklærte at han var ateist og at det hadde vært hans hensikt å sette fyr på helligdommen til Vår Frue av Czestochova. Pater Raczynski ble arrestert fordi han senere fra prekestolen hadde redegjort for affæren. Men ildspåsetteren som var blitt overlevert til politiet, ble satt på frifot.

ROMANIA

Katolsk kirke i Bucuresti omgjort til kino.

Vår Frue av Zions kirke i Bucuresti er av de kommunistiske maktthavere omgjort til kino, melder rumenske flyktninger som nylig er kommet til Wien. De same flyktningene forteller også at Kirken fortsetter sitt arbeide på tross av alle forfølgelser i den rumenske hovedstad og at den har kunnet glede seg over en rekke konversjoner. Konvertittene kommer hovedsakelig fra intellektuelle kretser, heter det i flyktningenes beretning.

SLOVAKIA

Alle ungarer i Tsjekkoslovakia må melde seg til gruvearbeide.

Det meldes fra Novaky i Slovakia at alle ungarer som er bosatt i Tsjekkoslovakia nå må melde seg «frivillig» til arbeide i gruvene. Den som ikke etterkommer denne oppfordring vil bli nektet rasjoneringskort. De kurser som settes i gang for å utdanne disse ungarer til gruvearbeide, varer bare 2 uker. Etter denne korte utdannelsesetid blir de nødt til å ta fatt på arbeidet i gruvene som er et meget farlig arbeide.

Når myndighetene har vært nødt til å gripe til denne tevangsforholdsregel, forteller det ikke så lite om dødelighetsprosenten blant gruvearbeiderne.

«Den røde Pimpernell» har dukket opp i Slovakia.

Helten fra Den franske revolusjons tid, Den røde Pimpernell, som ved sitt vågemot og sin dristighet reddet så mange aristokraters liv, er nå dukket opp i Slovakia. I dette erkekatolske land er det nå dannet en organisasjon som arbeider også i politietaten og det kommunistiske parti. Organisasjonen etterlater seg et hvitt kort hvor den har gjennomført sine kup.

SPANIA

Spanias primas om pressens frihet.

Spanias primas, erkebiskopen av Toledo, kardinal *Pla y Deniel*, sendte i juni ut et viktig hyrdebrev om den katolske

presse i Spania. Etter å ha uttalt sin tilfredshet over at ingen anti-klerikale og pornografiske publikasjoner er kommet ut i Spania etter 1939, fortsetter kardinalen med å understreke nødvendigheten av å ta opp igjen den tradisjonelle «Den katolske presses dag». Kardinalen skriver:

«Det finnes dem som tror at det er nok å bekjenne Kirkens tros lære for å være katolikk og at det ikke er nødvendig å stå i kontakt med Kirkens hierarki. De er begynt å argumentere ikke bare mot å ta opp igjen og føre videre tradisjonen med «Den katolske presses dag» men også mot uttrykket «Katolsk presse» med den begrunnelse at alle aviser i Spania i dag er katolske.» Og kardinalen fortsetter med å redegjøre for hva en katolsk presse må være:

«Om Kirken er anerkjent som et *societas perfecta* slik som den spanske stat har anerkjent den, kan den ikke vegres retten til å ha sin egen presse — ikke bare en kirkelig presse som de biskopelige meddelelsesblader, men også en nyhetspressen og periodiske publikasjoner.» Kardinalen viser deretter til at både pave Pius XI og pave Pius XII flere ganger har understreket nødvendigheten av en fri katolsk presse og fortsetter:

«Følgen blir at den som forbeholder Kirken retten til å ha en fri presse, eller som ikke anerkjenner Kirkens rett til å ha en fri presse, eller som ønsker at den helt vilkårlig skal være underlagt staten, ikke er i kontakt med Kirken selv om vedkommende synes å være katolikk.»

Etter å ha minnet om Thomas av Aquinos lære om at alle moralske verdier må søkes med tilbørlige midler, fortsetter kardinalen:

«En må sterkt beklage at det ikke finnes vilje til å erkjenne at det mellom det absolutte forbud og den toylesløse «pressefrihet» til å korrumpere folket, finnes en pressefrihet under ansvar som høver seg for et kristent samfunn.»

Kardinalen minner deretter om den rolle den katolske presse spilte i tiden før den nasjonale bevegelse og uttaler sin forundring over at aviser som kom ut den gang, ikke er kommet ut etter borgerkrigen, og beklager særiig at en katolsk avis som kunne glede seg over å bli lest meget også utenfor landets grenser, ennå ikke er begynt å komme ut igjen. Kardinalen nevnte ikke avisens navn, men en antar at han siktet til «*El Debate*», hvis tidligere redaktør ble prest og nå er biskop av Malaga.

Hyrdebrevet slutter med en inntrengende henstilling til alle troende om å lese den katolske presse og å be for den.

Den internasjonale katolske kringkastingsorganisasjon holder årsmøte i Madrid.

Den internasjonale, katolske kringkastingsorganisasjon (UNDA) kommer i år til å holde sitt årsmøte i oktober i Madrid under forsete av pater *Dito*, Belgia.

Prestene fritas for militærtjeneste.

Det er nylig sluttet en avtale mellom Spania og Den Hellige Stol — den fjerde siden 1941 — som fritar prester fra å gjøre militærtjeneste i den spanske armé. Det er første gang dette er vedtatt. Samtidig opprettholdes det feltprest-stillinger i arméen. Arméen fikk samtidig igjen noen av de kirkelige privilegier som ble avskaffet av den republikanske regjering i 1931.

STUDENT

ønsker hybel i Oslo fra 1. september hos katolsk familie. *Chr. Grimstad*, Brunholmen, Ålesund.

VÆRELSE

ønskes av dame innen St. Olavs menighet, Oslo, som ønsker nærmere veg til kirken.

Billett mrk. «Lady», St. Olavs ekspedisjon.

KATOLSK AFTENSKOLE, OSLO

Det detaljerte program vil komme i neste nummer av St. Olav.

St. Olavs Forbund.

TSJEKKOSLOVAKIA

Forholdene i «konsentrasjonsklostrene».

En dr. Friederich Funder i Wien har mottatt et brev fra en av de internerte munkene i et av konsentrasjonsklostrene i Tsjekkoslovakia. Av brevet hitsetter vi følgende:

«All vår post sensureres. Derfor kan vi bare skrive at alt står bra til. Her er vi om lag 300 ordensfolk. Over 90 kapusinerer, om lag 60 dominikanere og resten utgjøres av redemptorister, fedre av Korset osv.

De vet vel hvordan vi ble ført hit. Våre priorer ble kalt til Praha til ministeren for kirkelige anliggender som meddelte dem at deres kongregasjoner måtte flytte; samtidig ble det gitt dem alle slags løfter. Etter konferansen ble de satt i biler og brakt til sine klostre. Dette fant sted den 28. april. Etter at priorerne var kommet tilbake, ble vi gitt 24 timer til å forberede oss på flytningen. Andre ordener fikk bare fire timer til å ordne avreisen på. Klokkeren 22.15 på kvelden ble vi ført mellom to rader bevæpnede politisoldater til busser som ventet på oss, og klokken 6 neste morgen kom vi hit.

Vi er alltid omgitt av politifolk. Derfor er det helt umulig å komme i kontakt med folk utenfor. Ingen må få vite at vi ikke befinner oss i et klostresamfunn, men i en konsentrasjonsleir. De kan ikke gjøre Dem noen mening om den urenlighet som hersket her. I Praha hadde man fortalt vår prior at alt var ordnet for vår ankomst. Faktisk var intet arrangert, vi måtte ordne med alt selv. Nå kan vi si at vi igjen lever som mennesker, selv om her ikke finnes rinnende vann eller sanitæranlegg. For de yngre av oss er ikke alt så ille, men nesten en tredjedel er eldre menn, noen er over 80 år. Vi får aviser hver dag slik at vi får anledning til å le av alle de «goder» regjeringen har sikret oss. Vi får tre sigaretter hver dag. Vi må arbeide fra kl. 8—12 og fra kl. 2—6 (tvangsarbeide). Oppstillinger finner sted tre ganger daglig slik at det kan kontrolleres at ingen av oss er rømt.

Nonnene ennå ikke depotert.

Ennå har nonnene sluppet å dele munkenes og andre ordensfolks skjebne i Tsjekkoslovakia, heter det videre i dr. Funders brev. Det skyldes at to tredjedeler av dem er utdannede sykepleiersker og arbeider i sykehusene. Deres kongregasjoner kan ikke oppløses uten at det går ut over alle syke og sunnheten i folket. «Men,» skriver dr. Funder i en kommentar til det nevnte brev, «det er satt i gang kurser for å gi kvinnelige kommunister undervisning i sykepleie. Kursene vil vare i tre måneder. Straks man har mange nok av slike «utdannede» sykepleiersker, kommer sikkert turen til søsterkongregasjonene.»

Frafalne prester og — tomme kirker.

Kirker i Praha som før var fylt til trengsel under gudstjenestene, står i dag tomme. Det er de kirker og menigheter som betjenes av frafalne prester.

Jesuittenes kirke, St. Ignatius, var før fylt til trengsel under gudstjenestene. Folk kom fra alle kanter av byen for å høre de prekerer som ble holdt der. Politiet grep inn, menighetene ble spredt og tre prester arrestert, anklaget for «spionasje».

I dag presiderer en frafallen prest i en tom kirke. Man har sett ham i gaten forsøke å overtale forbipasserende til å besøke kirken og overvære messen. Men det er bare når ingen messe leses av den frafalne prest, at troende går inn i kirken for å be.

Jan Mara er en annen frafallen prest med en kirke, men uten menighet. Før var det lange køer utenfor skriftestolene i redemptoristenes kirke, St. Cajetan. Politiet kom og brakte patrene til en konsentrasjonsleir. Den frafalne Konas sitter nå i skriftestolen, men ingen søker ham.

En tredje kirke som står tom, er St. Giles, etter at dominikanerne der ble fordrevet.

Presteseminarerne «nasjonaliseres».

Den tsjekkiske kommunistregjeringens offisielle talerør, Uredni List, erklærer i et av sine siste numre at regjeringen nå har «overtatt» valget og undervisningen av kandidater til prestetjenesten uten hensyn til kirkesamfunn. Alle katolske presteseminarer er «avskaffet» og erstattet av statskontrollerte institutter ved et dekret, undertegnet av «statsminister» M. Antonin Zapotocky og «ministeren» for kirkelige anliggender, dr. Fierlinger. Dekretet forordner også opprettelsen av et teologisk fakultet for den ortodokse kirke som hittil ikke har hatt noe presteseminar i Tsjekkoslovakia. Alle rektorer for forelesere ved disse nye statskontrollerte

institutter skal utpekes av dr. Fierlinger som også skal bestemme deres virksomhetsområde. Ingen vil bli godtatt som ikke går med på å gjennomgå et 6 ukers kurs i marxistisk ideologi og underkaste seg en etterfølgende eksamen. Det heter i Uredni List at alle studier i katolisisme nå skal konsentreres i Praha og Bratislava og vare i fire år. Etter to år skal studentene selv kunne gi undervisning, og de to følgende år vil det bli gitt undervisning i teologi etter marxistisk oppskrift.

Biskopelige sekretærer arrestert.

For å vanskeliggjøre biskopenes arbeide i Tsjekkoslovakia, blir biskopenes sekretærer arrestert. Ifølge en melding fra Lintz til Det katolske pressebyrå i De Forente Stater er begge sekretærene til erkebiskopen av Olomouc arrestert. Samtidig ble sekretæren til biskopen av Brno sammen med mgr. Dvorak fengslet. Det heter i meldingen at sekretærene til de andre biskopene allerede i lengre tid har vært fengslet.

TYSKLAND

Kirken og Stockholm-manifestet.

Et nytt hyrdebrev ble lest høyt i de katolske kirker i Østsonen søndag den 6. august. Hyrdebrevet er rettet mot dem som foregir å ønske fred, men hvis egentlige hensikter er rent politiske. Det er åpenbart at hyrdebrevet er svar på påstandene om at Kirken er en fiende av freden fordi prestene har nektet å slutte seg til de kommunistiske såkalte «fredsgrupper». Det heter bl. a. følgende i dette hyrdebrevet:

«Kristi Kirke preker fred og tjener fredens sak og Kirkens medlemmer gjør sitt ytterste for freden oppriktig og ærlig. Likevel kan Kirken ikke arbeide for sann fred i institusjoner som er rent politiske. Den må gjøre det på sin egen måte om ikke dens ord og forkynnelse skal miste sin kraft og om den ikke vil utsette seg for den fare å bli beskyldt for å tjene verdslige interesser. Selv om Kirken ifølge sin natur er forpliktet til å arbeide for fred, kan den ikke slutte seg til grupper som arbeider politisk.

Det er usant og krenkende når det like fullt hevdes at Kirken, dens presteskap og øvrige medlemmer er fiender av freden fordi de nektet å slutte seg til slike grupper... Det vil aldri lykkes å splitte Kirken, og skape en kluft mellom biskopene og presteskapet på den ene siden og de troende på den andre.»

Den amerikanske kringkastingen i Berlin har sendt ut dette hyrdebrevet for å gjøre det kjent blant katolikkenes i Østsonen.

Tyske barn til Russland.

Ifølge meldinger i tysk presse har den sovjet-russiske kringkasting i en utsendelse for ungdom meddelt at det for tiden forhandles med tyske kommunistiske myndigheter om forsendelse av tyske barn til Sovjet-Russland. Ennå i løpet av inneværende sommer vil det bli sendt et større antall tyske barn østover for at de kan bli oppdradd etter progressive metoder». Særlig er det foreldreløse tyske barn som vil bli sendt avgårde. Etter at de har avsluttet utdannelsen i de sovjet-russiske oppdragelsesanstalter er det særlig krigsskolene som vil stå åpne for en fortsatt utdanning.

40 % av befolkningen i Vest-Tyskland er katolikker.

I 1946 var 35 prosent av befolkningen i Vest-Tyskland katolikker ifølge folketelling som nå er offentliggjort. Den gang fantes det i denne delen av Tyskland 22 600 000 katolikker. På grunn av flyktningestrømmen østfra er tallet steget slik at en regner med at 40 prosent av befolkningen er katolsk.

UNGARN

Klosterstormen i Ungarn.

«Natten etter Kristi Legems fest tok likvideringen av de katolske ordenssamfunn i Ungarn til,» heter det i en melding fra korrespondenten til det østerrikske katolske ukeblad «Volksbote» i Ungarn. — «Og i løpet av de uker som fulgte ble tusener av munkene og nonnene «avhentet» midt på natten av det politiske politi og internert. Mange klostre og kirker er «beslaglagt» og forsglet, og blir nå bevoktet av utkommanderte vaktposter.

Teoretisk har ordensfolkene rett til å ta med seg 40 kilogram i bagasje, men i mange tilfelle har de ikke fått ta med seg noe som helst. Interneringen skjer på den måten at de mange

tusen ordensfolk stuves sammen i enkelte klostre som er innrettet for å ta imot dem. Plassmangelen er katastrofal og forpleiningen under all kritikk. Som motivering for arrestasjonene anfører politiet «trusel mot den offentlige sikkerhet» og «ordensfolkernes usedelige livsvandel». Kampen føres med andre ord nøyaktig etter den samme oppskrift som først ble praktisert i de baltiske stater.

Bare russiske filmer får vises frem.

Etter at filmer fra den siviliserte verden er blitt forbudt i Ungarn, kommer bare russiske filmer å bli vist frem på kinoene.

For tiden holder en på med å produsere 5 filmer som alle tar sikte på å propagandere for et ateistisk livssyn. Også ved hjelp av filmen skal nå religion, tro og kirke søkes latterliggjort i Ungarn.

Forholdet mellom Kirken og det kommunistiske styre.

Det sveitsiske, katolske pressebyrå *Kipa* har offentliggjort en rapport om Kirkens stilling i Ungarn for øyeblikket, basert på informasjonen fra vel underrettet hold i Budapest. Ifølge denne rapport ble kampen mot Kirken innstilt etter at italienske og franske representanter på en Kominform-konferanse i fjor høst hadde fremholdt at kampen mot Kirken bak Jernteppe umuliggjorde rekrutteringen av de kommunistiske partier i Vest-Europa. I begynnelsen av inneværende år ble imidlertid kommunistene i Ungarn sterkt kritisert av Kremli som påsto at de var ideologisk ettergivende. Dette førte til at Moskvas sterke mann i Ungarn *Rakosi* besluttet å forsterke kampen mot «den klerikale reaksjon». Et resultat ble slaget mot de religiøse ordener natten til den 8. juni.

Som svar på de protester som fulgte, ba regjeringen om et møte med biskopene. Det ble fastsatt til den 20. juni. Natten til den 18. juni fant det sted massearrestasjoner av prester — etter alt å dømme for å sette skrekk i biskopene før møtet. Det ble for øvrig utsatt til den 28. juni. På møtet var regjeringen representert av *Rakosi*, undervisningsminister *M. Darvas* og en person ved navn *Bogmar*. — *Rakosi* erklærte at spørsmålet om behandlingen av medlemmene av de religiøse ordener bare kunne løses i forbindelse med løsningen av det religiøse spørsmål i sin helhet, og krevde at regjeringen i fremtiden skulle ha avgjørende innflytelse på utnevningen av nye biskoper og at biskopene skulle forpliktes til å avlegge troskapsed til den kommunistiske konstitusjon.

Da kompetansen til de tilstedeværende biskoper var begrenset, ble møtet utsatt til den 5. juli. I mellomtiden søkte regjeringen etter hjelpere blant geistligheten. Den valgte å alliere seg med en mgr. *Nicolas Berestozsy*, tidligere kannik i kardinal Mindszenty's bispedømme Eztergom. Etter mgr. *Drahos* død i mai, ble han utnevnt til generalvikar for dette bispedømme.

Tidligere var mgr. *Berestozsy* også leder av den katolske aksjon i Ungarn. Han ble arrestert og dømt på samme tid som kardinal Mindszenty. Senere ble han løslatt. Etter løslatelsen er hans karakter forvandlet og han betraktes nå som eksemplet på en «progressiv katolikk» eller kryptokommunist. Etter løslatelsen har han holdt en rekke taler som har fremkalt stor forundring blant katolikkenes i Ungarn. Hvorledes han kunne bli utnevnt til generalvikar fortøner seg for alle som gåtefullt.

I rapporten fra *Kipa* heter det at regjeringen har påstått at den fengslede kardinal hadde uttalt ønske om at mgr. *Berestozsy* skulle utnevnes til generalvikar i sitt bispedømme. Katedralens kapittel nektet å tro dette og utnevnte i stedet kanon *Gigler*. Ikke før var han innsatt i sitt embete, før han ble arrestert av det politiske politi. Domkapitlet utnevnte deretter hjelpebiskop mgr. *Meszlenyi* til generalvikar, men også han ble arrestert. Regjeringen utnevnte så mgr. *Berestozsy* til stillingen og fikk på denne måte plassert en av sine blant biskopene. Slik er stillingen i dag. Alle meldingene om at biskopene er på talefot med regjeringen, må mottas med reservasjon.

Nærmere enkeltheter om arrestasjonene av ordensfolkene i Ungarn.

I en melding fra Wien gis nærmere enkeltheter om arrestasjonene av ordensfolkene i Ungarn. Det heter bl. a.:

«Det er ingen forskjell på behandlingen av ordensfolkene

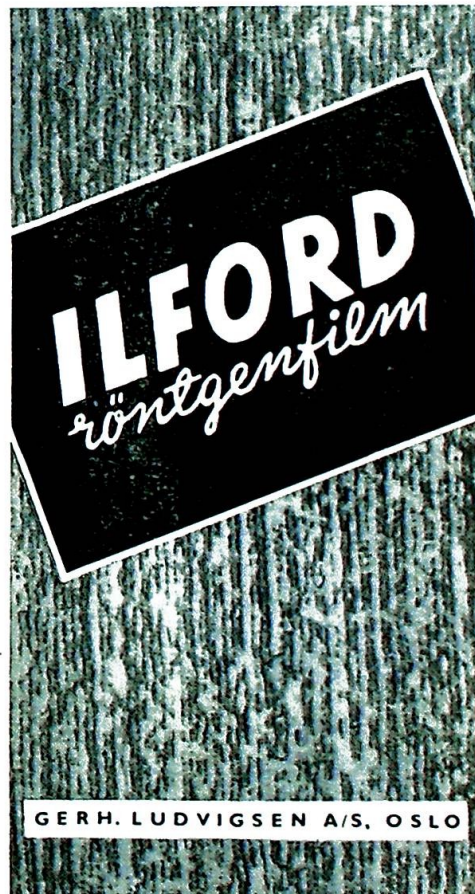
og den som kommer kriminelle forbrytere til del. De dras ut av klostrene og lastes opp i lastebiler. Disse lastebiler er tildekket med store presenninger — akkurat som ved transport av kvæg! De fleste av bilene er uten benker, slik at ofrene må stå — tett sammenpakket — hele veien til «konsentrasjonsklostrene». Bilene gjør opphold bare hver 6. eller 8. time. Ingen får ta mat med seg eller ta imot mat underveis.»

Ifølge en melding fra Det katolske pressebyrå i Sveits var tallet på arresterte munke og nonner den 25. juni kommet opp i 2000. Det heter videre i denne meldingen:

«Den 25. juni var følgende detaljer kjent: I Budapest hadde politiet deportert jesuittpatrene i det berømte jesuitterkollegium *Manresa* og fordrevet fransiskanerne fra deres kloster. Alle munke og nonner i grensebyene *Szeged*, *Pecs*, *Baja*, *Nagykanizsa*, *Koszeg*, *Szentgotthard* og *Szombathely* er også arrestert og internert. Jesuittene er sendt til fransiskanerklosteret i *Jaszbeny* som er omdannet til konsentrasjonsleir. To hundre munke og nonner er internert i *Karmeliterkonventet* i *Kunszentmiklos*. Konventene *Kiskunfelegyhaza*, *Mariabesnyo* og *Pecel* er også forvandlet til konsentrasjonsleire og helt fylt med arresterte geistlige.»

Om arrestasjonen av cisterciensermunkene i *Szentgotthard* heter det:

«Natten etter *Kristi Legems* fest kom politiet til klosteret med flere lastebiler og forlangte at munkene skulle underskrive en erklæring om at de var amerikanske spioner. Hvis de nektet, ble de slått halvt i hjel. Etter arrestasjonen ble det foretatt husundersøkelse og «funnet» ammunisjon i klostrets kjeller. To politimenn ble beordret til å holde vakt ved kirken. Neste dag nedla arbeiderne ved et spinneri i nærheten protest mot at kirken var blitt stengt og munkene arrestert og krevde at kirken skulle åpnes igjen. Av frykt for urolighetene tillot politiet at en munk fikk lese messen. Da han ble frigitt, ble han straks omgitt av en stor menneskemenge som gråt. Denne munken ble i kirken hele formiddagen for å ta imot skriftemål.»

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

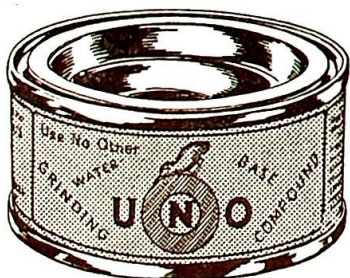
Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR - EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

G. HALVORSEN — Fredrikstad
Pølsemakeri & Kjøttforretning
Telefoner: Forretningen 1781, 2455 - Kontoret 1781

CARSTEN CARLSEN

Fredrikstad

Kolonial, Mel og Fetevarer

Tlf. 2175

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad

Tlf. 2031

OLAVES HANSENS EFTF.

Kåre Kristiansen

Onsøybryggen

Fredrikstad

Til parkett og linoleum:

HUGOS boneolje

TEKN. KJEM. fabrikk «HUGOS»

Fredrikstad

KJØTTFORSYNINGEN

Fredrikstad

Tlf. 2855

**A/S DET NORSKE
CHEVIOTSPINDERI**

Fredrikstad

Telefon 2612 - 2613

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK
Andresen & Müller**

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler

KJØP HOS VÅRE ANNONSØRER!

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

**SPAR TIL NESTE FERIE.
BEGYNN I DAG!**

«K L A R»

Fåes i banker over hele landet